

WAARNEMINGEN OMTRENT HET OPTREDEN VAN ERWTENBLADROLLERS

DOOR

Ir P. G. MEYERS

Aangevreten erwten of wormstekigheid is een van de meest voorkomende erwtenkwalen, waarmede de boeren op de Groninger klei- en zavelgronden te maken hebben. In hoofdzaak zullen wij bij deze beschadiging wel te doen hebben met rupsjes van den erwtenbladroller, *Grapholitha*. Het lijkt mij echter niet onmogelijk dat er ook nog andere boosdoeners bij betrokken zijn.

Jaar op jaar komt het voor dat de erwten in sterke mate zijn aangevreten, waardoor de kwaliteit ten zeerste wordt beïnvloed in ongunstigen zin.

De meeste partijen, die hier worden aangeboden, zien er onooglijk uit en het schijnt wel dat het kwaad over het geheele klei- en zavelgebied verspreid is, hoewel de partijen lang niet alle in dezelfde mate zijn aangetast.

Het wil mij verder voorkomen dat de aantasting in de laatste jaren steeds erger is geworden, hoewel het steeds moeilijk blijft om dit achteraf met zekerheid te zeggen. Waarnemingen zijn er niet gedaan, bestrijdingswijzen zijn er niet beproefd.

In het jaar 1942 kwamen er partijen voor, die zoo van de dorschmachine beoordeeld 30, zelfs 40 % aangevreten erwten bevatten. In aantal wordt dit percentage nog hooger, aangezien de wormstekige erwten aanmerkelijk lichter zijn.

Bij het beoordeelen van onze proefveldmonsters van 1942 bleek dat er meer wormstekigheid voorkwam dan in 1941 en 1940 en dat de verschillende rassen van groene erwten, die op de proefvelden naast elkaar verbouwd waren, alle in vrijwel even ernstige mate waren aangetast. We kwamen bij deze rassen op ongeveer $\frac{1}{3}$ van het gewicht aan beschadigde erwten en bij sommige nog hooger.

Bij eenige monsters Schokkers was de beschadiging aanmerkelijk geringer en eveneens bij laaggroeiende rozijnerwten en capucijners, die alle op dezelfde proefvelden naast elkaar gegroeid waren. We vragen ons af wat daarvan de reden kan zijn, doch zonder nader onderzoek is het niet uit te maken of verschil in bloeitijd, de groeiwijze van het ras, de smaak van de jonge peul dan wel nog andere factoren hier van invloed zijn.

In 1941 werden er door de Commissie ter Bevordering der Suikerbietenteelt te Groningen op het oude kaliproefveld te Eenrum erwten verbouwd, die een groot verschil in opbrengst gaven ten gevolge van het weglaten van kalibemesting sedert 1929. De opbrengst van de erwten met kali bemest was gemiddeld per ha: $\pm$ 4000 kg korrel en 3200 kg stroo, en zonder kali: 2300 kg korrel en 2000 kg stroo.

Merkwaardig was nu, dat de erwten van de kaliarme veldjes alle *minder* wormstekig waren dan die op de kalirijke. Het verschil is niet in procenten uitgedrukt, doch de taxateur van de Pica gaf als gemiddelden prijs van de kaliarme erwten op f 15,05 en van de kalirijke f 14,60. Hoofdzakelijk was de vreterij de reden van dit verschil in taxatieprijs.

Wederom komt de vraag op hoe deze verschillen in aantasting zijn te verklaren. Werden de vlindertjes sterker aangetrokken door het kalirijke gewas, dat veel forscher en fleuriger groeide, of waren de jonge peultjes en erwten smakelijker? ¹⁾

Voor al in de oorlogsjaren komt het voor, dat er tusschen Waalsche of andere veldboonen, langstroo rozijnerwten worden verbouwd en nu is het opmerkelijk dat deze erwten, waarvan er per ha tusschen 3 en 12 hl met het boonengewas tegelijk geoogst worden, maar zelden ernstig aangevreten worden. Ik was in de gelegenheid eenige monsters van deze rozijnerwten te zien; in een er van vond ik slechts 1½ % aangevreten erwten (getrieurd product).

Waardoor is de aantasting zoo gering, terwijl in dezelfde omgeving toch groene erwten voorkomen, die sterk zijn aangevreten? Vinden de vlindertjes de erwtenplanten, die tusschen de boonen groeien, niet? Zijn langstroo rozijnerwten in mindere mate van hun gading of bloeien ze te laat?

Eigenaardig was nog, dat in een monster van deze erwten enkele groene erwten voorkwamen, die even weinig als de rozijnerwten door *Grapholita* waren aangetast.

In verband met het onderzoek inzake erwtenbladrollers, dat thans verricht wordt door Ir DOEKSEN en den Plantenziektenkundigen Dienst, leek het mij gewenscht op bovenstaande waarnemingen de aandacht te vestigen, opdat daarmee bij dit onderzoek ook rekening kan worden gehouden.

¹⁾ Zie Mededeelingen I. v. S. 12-4-1942, pag. 120.

Groningen, Januari 1943.